

Byggnadsminnesförklaring av Fru Görvels hus, kvarteret Färgaren 27,
Lunds kommun.

Sedan fråga väckts att förklara Fru Görvels hus, kvarteret Färgaren 27 i Lunds kommun för byggnadsminne har meddelande härom översänts till fastighetsregistermyndigheten den 8 maj 1979. Förslag till skyddsföreskrifter har upprättats. Föreskrifterna har godkänts av fastighetsägaren. Lunds kommun har inget att erinra mot byggnadsminnesförklaringen.

Vid medeltidens slut ägdes fastigheterna Färgaren 17 och 23 av Lunds domkyrka som någon gång under 1500-talet överlät tomten åt arrendatorn mot erläggande av årlig jordskyld. Vid mitten av 1500-talet ägdes gården av riksrådet Lave Brahe och efter dennes död övergick gården till hans änka Görvel Fadersdotter Sparre. Fru Görvels hus på fastigheten Färgaren 17 uppfördes troligen omkring år 1570 som södra längan i den betydande gårdsanläggning fru Görvel Fadersdotter Sparre lät uppföra åt sig. Gårdens norra länga, "Stäket", förklarades som byggnadsminne 1964. Gården torde vara den enda i vårt land utanför Visby av detta slag med bevarade huvudbyggnader.

Görvelska huset är ett tvåvånings gavelhus med valmat tak. Fasaderna har murar i rött stortegel lagda i munkförband. De två våningarna är olika höga. Huset saknar källare. Bottenvåningen har legat i markplanet som när byggnaden uppfördes var ca 50 cm lägre ner än idag. Bottenvåningens ursprungliga takhöjd är ca 290 cm, medan den övre våningen är 320 cm hög. Huvudingången har troligen legat mitt på nordfasaden. Bottenvåningen har haft små och obetydliga fönsteröppningar, medan övervåningens fönster varit avsevärt större. Liksom på Stäket fanns troligen ett burspråk mot gatan. Den nuvarande takstolen är inte ursprunglig. I nuvarande vindsbjälklaget finns en äldre hissboim infälld. Gavlarna har sannolikt ursprungligen varit uppmurade ända till nocken. Taket är klätt med eternitplattor.

I Fru Görvels hus återfinns ett antal äldre inredningsdetaljer från 1700-tal/ tidigt 1800-tal av god kvalitet och sällsynthet.

Byggnadens ursprungliga rumsindelning är inte klarlagd. En hypotes är att huset varit en sk salsbyggnad med en större representativ sal i den övre våningen samt kök, bagarstuga och andra ekonomitrymmen i botten-våningen. Datering av byggnaden är osäker, eftersom ingen utförlig byggnadsarkeologisk undersökning har utförts. Den förmodas emellertid vara uppförd under senmedeltiden.

Görvelska huset är tillsammans med Stäket ett av Lunds få bevarade medeltida profanhus. Gården ligger i centrala Lund som är riksintresse för kulturmiljövården.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § kulturminneslagen (KML 1988:950) Fru Görvels hus, Färgaren 27 i Lund för byggnadsminne.

Länsstyrelsen meddelar jämlikt 3 kapitlet 2 § nämnda lag följande skyddsföreskrifter.

1. Byggnaden får inte rivas, flyttas eller till sin exteriör byggas om eller på annat sätt förändras. Äldre fast inredning och hissbox skall bevaras. Ingrepp får inte göras i byggnadens stomme.
2. Byggnaden skall underhållas så att den inte förfaller. Vård och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Underhållet skall ske med material och metoder som är väl beprövade och anpassade till byggnadens egenart.
3. Det område som på kartan (bil 2) avgränsats med streckad linje får inte ytterligare bebyggas eller på annat sätt förändras.
4. Skyddsområdet skall hållas i sådant skick att byggnadens karaktär och utseende bevaras.

Länsstyrelsen lämnar råd i fråga om underhållet av huset. Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen enligt 3 Kap 14 § KML lämna tillstånd till att byggnadsminnet ändras i strid mot skyddsföreskrifterna.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Ann-Cathrine Haglund jämte ledamöterna Thorvald Frostemark, Inge Garstedt, Bror Hansson, Göran Holm, Per Olof Håkansson, Vera Håkansson, Benny Jönsson, Britt-Marie Lindkvist, Bengt Modig, Ronny Olander, Gun-Britt Penderos, Per-Olof Pettersson, Mats Svanberg och Eva Åsare.

I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Gunilla Hedesten Nordin, 1:e länsassessor Christina Cinthio och länsantikvarie Carin Bunte, föredragande.

LÄNSSTYRELSEN
Malmöhus län
Miljöenheten
Kulturmiljö
040 - 14 61 80

BESLUT

1994-11-08

221-6495/90

delg kvitto

Detta beslut kan överklagas hos kammarrätten, se bifogad anvisning.

Ann-Cathrine Haglund

Carin Bunte

Bilaga

1 Översiktskarta
2 Situationsplan
2 Ritningar

Sändlista

Riksantikvarieämbetet
Lunds kommun
Lunds kommun, byggnadsnämnden
Lunds kommun, kulturnämnden
Kulturen i Lund, stadsantikvarien
Skånes Hembygdsförbund
Fastighetsregistermyndigheten i Lund
Rättsenheten
Enheten för samhällsplanering
Kulturmiljö